

SRBIJA – VAŠ POSLOVNI PARTNER

Iskustva iz Srbije

„Kompanije članice Saveta stranih investitora, uopšteno govoreći, imaju pozitivna iskustva u poslovanju na tržištu Srbije. Geografska pozicija čini Srbiju privlačnom za investitore da naprave bazu za svoje poslovanje i na taj način obezbede lakši pristup različitim tržištima u regionu. Takođe, Srbija je postavila stubove tržišne ekonomije i može da ponudi relativno stabilno makro–ekonomsko i političko okruženje, čak i u vremenu globalne krize. Osim toga, pravni okvir je u velikoj meri usklađen sa propisima Evropske unije. Istovremeno, potrebno je da Vlada mnogo odlučnije sprovedi usvojena zakonska rešenja i unapredi uslove poslovanja. Previše birokratskih procedura, nedostatak transparentnosti i konzistentnosti u primeni zakona kao i korupcija, čine glavne probleme koje je potrebno rešiti.”

Kostin Bork

predsednik Saveta stranih investitora

„Više faktora i dalje favorizuje Srbiju u odnosu na zemlje iz regiona, kada govorimo o prednostima za privlačenje stranog kapitala, a to je pre svega njen centralni geografski položaj. Nije zanemarljiva ni veličina srpskog tržišta, a posebno su značajni sporazumi o slobodnoj trgovini koji otvaraju vrata tržišta zemalja CEFTA, Rusije i EU. Više puta je istaknuto da treba ohrabrivati investicije u granama u kojima Srbija ima komparativne prednosti, pre svega u energetici, poljoprivredi i informacionim tehnologijama. U tom smislu, značajni su postojeći finansijski i poreski podsticaji za nove investicije, posebno za velike firme i projekte.

Takođe, važno je pomenuti i napredak Srbije na putu ka evropskim integracijama, imajući u vidu da su evropske perspektive Srbije ključni faktor u privlačenju direktnih stranih investicija, što predstavlja važan deo mehanizma za nastavak ekonomskih reformi. Svakako, treba imati u vidu i da Srbija ima novu Vladu, koja je već najavila reforme u oblasti fiskalne politike. Ove promene, zajedno sa kontinuiranim unapređenjem poslovnog ambijenta kroz strukturne reforme, svakako mogu predstavljati dobre temelje za sve bolje pozicioniranje Srbije kao investicione destinacije u narednom periodu.”

Miloš Đurković

predsednik Američke privredne komore u Srbiji (AmCham Serbia)

„Investicije su motor privrede i ekonomskog razvoja svake zemlje upravo zbog svojih mnogobrojnih pozitivnih efekata – od smanjenja nezaposlenosti, podizanja produktivnosti, konkurentnosti privrede na svetskom tržištu do poboljšanja životnog standarda.

Investicioni poduhvat kompanije Coca–Cola Hellenic u Srbiji započeo je pre 15 godina kupovinom IBP Beograd koji je predstavljao najveće strano ulaganje u tadašnjoj Jugoslaviji. Od tada do danas na ovo tržište uložili smo više od 200 miliona evra. Takođe, Coca–Cola je prošle godine doprinela srpskoj ekonomiji kroz 25 miliona evra direktne dodate vrednosti što iznosi 0,08 odsto BDP–a i izdvojila tri miliona evra na ime poreza što čini 0,06 odsto ukupnog poreskog prihoda. Jedno radno mesto u našem sistemu znači 13 indirektnih radnih mesta u privredi. Ako bi se lokalno poslovanje Coca–Cole zamenilo uvozom, srpska privreda bi pretrpela gubitak od 51 milion evra u pogledu dodate vrednosti i više od 2.700 radnih mesta.

Postignuća stranih investitora i domaćih kompanija pred novu Vladu Srbije stavljaju zadatak da nastavi da gradi temelje države naklonjene biznisu i stvara stabilnu sredinu za poslovanje. Privrednici uviđaju prostor za donošenje mera koje će unaprediti poslovnu klimu kao što je usklađivanje zakonodavstva u skladu sa regulativama Evropske unije, kao i pojednostavljenje administracije i birokratije. U kompaniji Coca–Cola Hellenic, nakon decenije i po uspešnog poslovanja u Srbiji, verujemo da će ove i druge mere doprineći bržem privrednom razvoju zemlje i njenoj konkurentnosti, i učvrstiti njenu poziciju na mapi privlačnih investicionih destinacija.”

Ramon Vajdinger

generalni direktor Coca–Cola Hellenic Srbija

Uvodna reč

Kreiranje prepoznatljivosti Srbije kao zemlje investicionih mogućnosti, tržišne ekonomije, otvorenih granica, spremne da se na konkurentan način uključi u evropske tokove, predstavlja nacionalni interes Republike Srbije. Na tim osnovama utemeljeno je suštinsko opredeljenje Privredne komore Srbije kao vodeće asocijacije srpskih privrednika. Aktivno delovanje na unapređenju privrednog razvoja zemlje, povećanju izvoza i stranih direktnih investicija, jačanju konkurentnosti srpske privrede i razvoju preduzetništva, te promovisanje privrednog prostora Srbije kao respektabilne investicione destinacije, strateški su ciljevi Privredne komore Srbije.

Aktivnosti Privredne komore Srbije primarno su usmerene na zastupanje interesa članova, uz maksimalno angažovanje na kreiranju otvorenog, podsticajnog i prosperitetnog privrednog ambijenta. Zastupanje interesa članova na ovaj način ima posebnu važnost i značaj u okolnostima kada je privredni ambijent suočen sa izazovima depresije ekonomskih aktivnosti u globalnim razmerama, čiju težinu na internom planu usložnjavaju izazovi tranzicije sa jedne, a izazovi prilagođavanja ekonomskim kriterijumima za članstvo u EU sa druge strane. Podršku domaćoj privredi i investitorima Privredna komora Srbije pruža i kroz širok opseg informativnih, promotivnih i konsultantskih usluga. Predstavljanje i promocija srpskih privrednih, prirodnih i ljudskih potencijala u zemlji i inostranstvu, informisanje stranih investitora o uslovima i mogućnostima poslovanja u Srbiji, kao i partnersko povezivanje privrede, značajni su zadaci Privredne komore Srbije.

Sa dobijanjem statusa kandidata za članstvo u Evropskoj uniji, povećava se pouzdanost i stabilnost poslovanja u Srbiji, a to je dobar signal privredi i investitorima da se Srbija kreće u dobrom pravcu jačanja konkurentnosti i predvidljivosti poslovnog ambijenta.

Tradicija Privredne komore i Komorskog sistema Srbije duga je 155 godina. Razgranata komorska mreža, koja obuhvata dve pokrajinske, šesnaest regionalnih komora, komoru Beograda i devet predstavništava u inostranstvu, garant su efikasne primene svih mehanizama podrške privredi i privrednicima.

Dugoročni cilj Privredne komore Srbije je jasan – stabilna i jaka privreda, unapređenje poslovnog i investicionog ambijenta, viši standard građana i razvoj Srbije. Kontinuirani napredak i mnogobrojni primeri dobre prakse najbolja su garancija uspeha.

Dobrodošli u Privrednu komoru Srbije!

Miloš Bugarin
predsednik Privredne komore Srbije

SRBIJA

„Republika Srbija je država srpskog naroda i svih građana koji u njoj žive, zasnovana na vladavini prava i socijalnoj pravdi, načelima građanske demokratije, ljudskim i manjinskim pravima i slobodama i pripadnosti evropskim principima i vrednostima.”

Ustav Republike Srbije, Član 1.

Opšti podaci

Položaj:	Jugoistočna Evropa, centralni deo Balkanskog poluostrva
Geografske koordinate:	44 00 N, 21 00 E
Površina:	99.269 km ²
Broj stanovnika:	9,5 miliona
Granice:	Srbija se graniči sa Mađarskom, Rumunijom, Bugarskom, Makedonijom, Albanijom, Crnom Gorom, Bosnom i Hercegovinom i Hrvatskom
Glavni grad:	Beograd, oko 1,6 miliona stanovnika
Gradovi preko 100.000:	Novi Sad, Niš, Kragujevac, Priština, Subotica
Državno uređenje:	parlamentarna republika
Zvanični jezik:	srpski
Nacionalna moneta:	dinar (100 para)
Vremenska zona:	GMT+1

Resursi

Putna mreža:	40.845 km
Železnička mreža:	4.092 km
Plovne reke:	Dunav – 588 km, Sava – 207 km, Tisa – 164 km
Međunarodni aerodromi:	Beograd, Niš, Priština
Poljoprivredno zemljište:	5,7 miliona hektara
Rezerve uglja:	20 milijardi tona
Rezerve nafte i gasa:	20 miliona tona ekvivalentne nafte
Hidropotencijal:	oko 27.000 GWh
Mineralne i termomineralne vode:	oko 700 izvora, od čega 360 kaptiranih
Geološke rezerve:	bakar – 2,8 milijardi tona, antimon – 9 miliona tona, magnezit – 41 milion tona, vatrostalna i keramička glina – 190 miliona tona
Zaštita prirode:	zaštićeno 125 biljnih i 428 životinjskih vrsta
Nacionalni parkovi:	Fruška Gora, Đerdap, Tara, Kopaonik, Šar–planina
Rezervat biosfere:	Golija

između istoka i zapada

u kojoj je rođeno
16 rimskih imperatora

velikih ljudi i velikih dostignuća

zemlja

bogate tradicije i modernih usmerenja

slavne prošlosti
i velikih perspektiva

Zemlja šampiona

SRBIJA
zemlja budućnosti

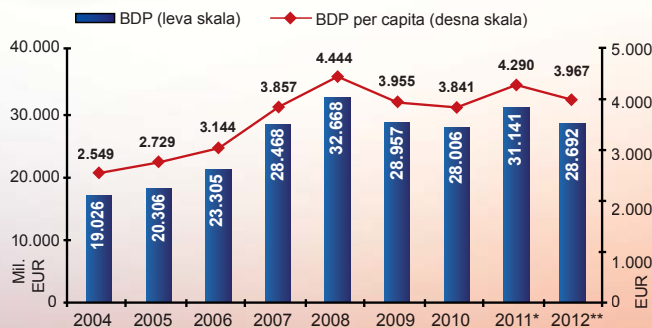
Bruto domaći proizvod

BDP je u periodu 2001-2011. rastao po prosečnoj godišnjoj stopi od oko 3,3%, uz zabeležen pad 2009. godine usled delovanja negativnih efekata globalne ekonomske krize (pad od 3,5%).

Vodeći generatori rasta bile su uslužne delatnosti: trgovina, saobraćaj, skladištenje i veze, usluge finansijskog posredovanja, PTT usluge i telekomunikacije. Pored navedenih, poljoprivreda i prerađivačka industrija, u određenoj meri, doprinele su privrednom rastu.

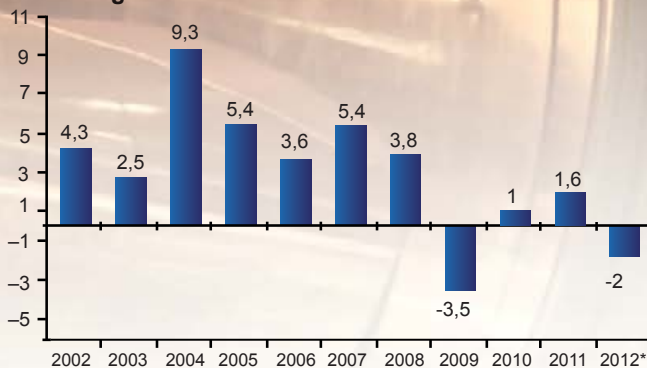
Rast privredne aktivnosti doprineo je poboljšanju životnog standarda stanovništva, budući da je procenjena vrednost BDP po stanovniku u 2011. veća gotovo 2,5 puta u odnosu na 2001. godinu.

Ukupan BDP (u mln. evra) i BDP po stanovniku (u evrima) 2004-2012. godine

Napomena: *Procena **Projekcija
Izvor: Republički zavod za statistiku i Ministarstvo finansija i privrede

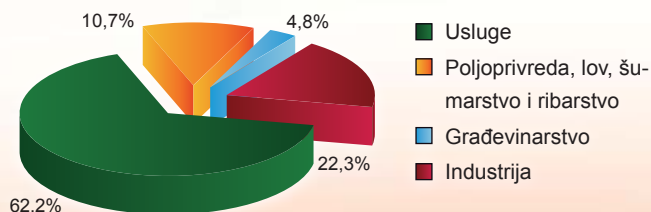
Realne godišnje stope promena BDP u periodu 2002-2011. godine (ulančane mere obima, %) sa projekcijama za 2012. godinu

Napomena: *Procena Ministarstva finansija i privrede.
Izvor: Republički zavod za statistiku i Ministarstvo finansija i privrede

Struktura bruto dodate vrednosti u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku, Statistika nacionalnih računa

Sve do 2010. godine bile su evidentne promene u strukturi privrede Srbije, u pravcu povećanja udela uslužnih delatnosti. U 2011. godini dolazi do izvesnog pada učešća usluga u strukturi privredne aktivnosti zemlje, tako da ono iznosi 62,1% (zajedno sa građevinarstvom 66,9%).

Inflacija

Osnov ekonomskih reformi u toku dosadašnjeg perioda tranzicije čini stabilizaciona politika, fokusirana na smanjenje inflacije.

U 2011. godini rast potrošačkih cena (CPI) iznosio je 7%. Ciljana stopa inflacije za 2012–2014 iznosi 4% ± 1,5 p.p.

Inflacija merena indeksom potrošačkih cena u periodu 2008-2012. i ciljana stopa inflacije u periodu 2009-2012. godine (međugodišnji rast, u %)

Napomena: *Novembar 2012/Decembar 2011

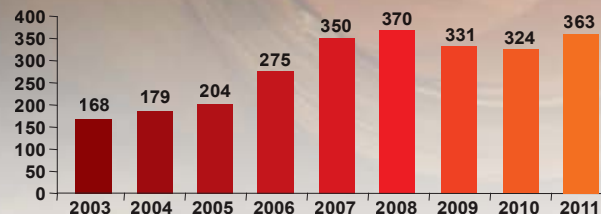
Izvor: Narodna banka Srbije i Republički zavod za statistiku

Zarade

Prosečna godišnja stopa rasta neto zarada u periodu 2001–2011. iznosila je oko 10%.

Ostvaren je skok realnih neto zarada sa oko 100 evra u 2001. godini, na oko 360 evra u 2011. godini, odnosno približno 3,6 puta.

Prosečna neto zarada u Srbiji po godinama (u EUR)

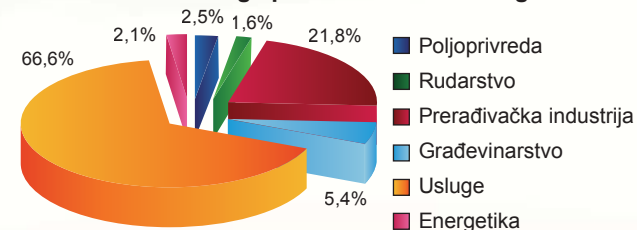

Izvor: Obračun na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku

Struktura radne snage

1. Visoka i viša stručna sprema 21,6%
2. Srednja i niža stručna sprema 72,4%
3. Niska stručna sprema i nekvalifikovani 6%

Struktura radne snage po sektorima u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku, Anкета o radnoj snazi, oktobar 2011. godine

IZAZOVI

- Unapređenje konkurentnosti privrede
- Jačanje inovacionih kapaciteta i modernizacija industrije
- Unapređenje strukture izvoza
- Razvoj infrastrukture
- Otvaranje novih radnih mesta
- Reforma javnog sektora
- Izgradnja podsticajnog investicionog ambijenta

PRIVREDA SRBIJE

Spoljnotrgovinska robna razmena

U periodu 2001–2011. ukupna trgovinska razmena Srbije sa svetom izraženo u evrima, povećana je 3,5 puta.

Izvoz je porastao 4,4 puta – sa 1,9 na 8,4 milijarde evra.

Uvoz je porastao 3 puta – sa 4,8 na 14,2 milijarde evra

Pokrivenost uvoza izvozom povećana je u posmatranom periodu sa 40% na 59,3%.

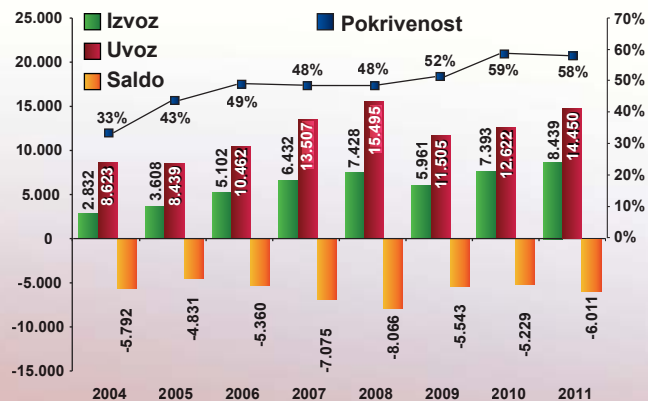
Najznačajniji spoljnotrgovinski partner Srbije u 2011. godini bila je Evropska unija u koju je plasirano 57,6% robnog izvoza i iz koje potiče 55,6% robnog uvoza.

Najznačajniji sektori u izvozu u 2011.

Izvor: Republički zavod za statistiku

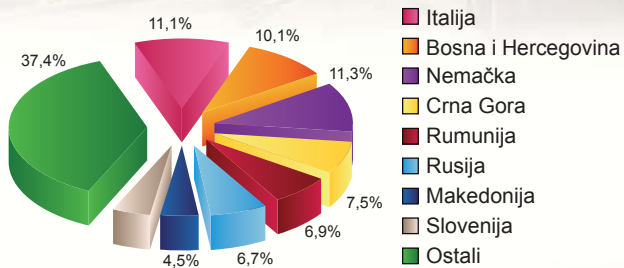
Robni izvoz i uvoz u periodu 2003–2011. (u milionima EUR)

Izvor: Republički zavod za statistiku

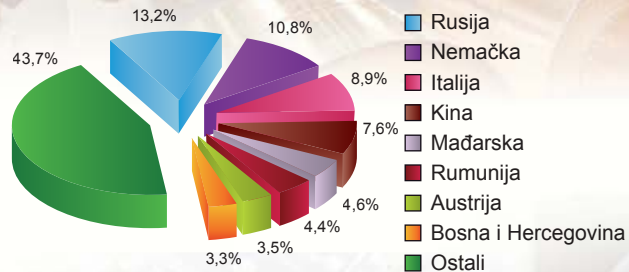

Najznačajniji partneri u izvozu u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku

Najznačajniji partneri u uvozu u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku

Dinamičan rast izvoza predstavlja rezultat pozitivnih efekata procesa privatizacije i restrukturiranja preduzeća, potpisanih sporazuma o slobodnoj trgovini i ukupne transformacije privrednog sistema u tržišnu ekonomiju.

Značajan strateški cilj u narednom periodu biće još dinamičniji rast izvoza i dalje smanjivanje spoljnotrgovinskog deficita.

Poljoprivreda

Srbija ima veoma pogodne prirodne uslove za razvoj raznovrsne poljoprivredne proizvodnje: žitarica, industrijskog bilja, grožđa, voća i povrća, semenskog i sadnog materijala, lekovitog bilja, krupne i sitne stoke.

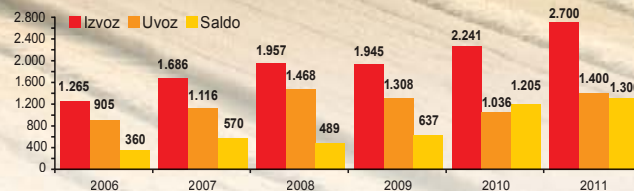
Razvojem primarne poljoprivredne proizvodnje omogućen je i razvoj prehrambene industrije: konditorske, industrije ulja, šećera, piva, sokova, industrije za preradu povrća, brašna, mesa i dr.

Poljoprivredna proizvodnja u Srbiji (u hiljadama tona)

	2008	2009	2010	2011
Pšenica	2.095	2.068	1.630	2.076
Kukuruz	6.158	6.396	7.207	6.480
Ječam	344	303	244	279
Ovas	96	74	68	71
Raž	14	13	10	12
Šećerna repa	2.299	2.798	3.325	2.822
Suncokret	454	378	378	378
Soja	351	349	541	441
Krompir	844	898	887	892
Vino (1.000 hl)	1.542	2.210	2.363	2.326
Mleko (mil.l)	1.534	1.515	1.462	1.472
Puter	3	2	2	3
Sir	21	22	23	24
Goveđe i juneće meso	99	100	96	100
Svinjsko meso	266	252	269	280
Ovčije meso	23	25	23	24
Živinsko meso	76	80	84	88
Meso-ukupno	464	457	472	492

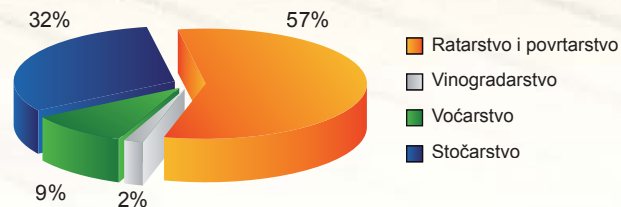
Izvor: Republički zavod za statistiku

Spoljnotrgovinska razmena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Srbije u periodu 2006–2011. (u milionima USD)

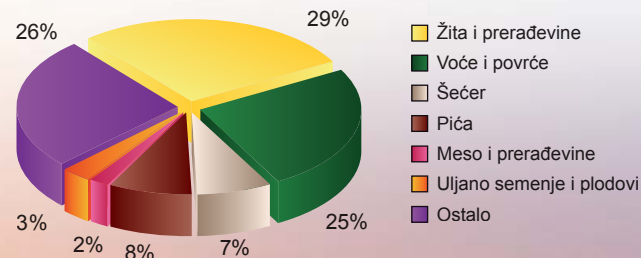
Izvor: Republički zavod za statistiku

Struktura poljoprivredne proizvodnje u 2011. godini

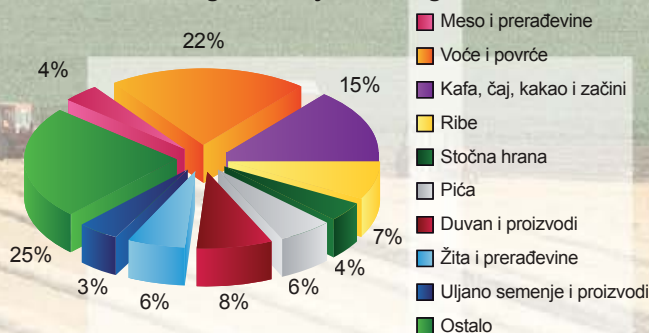
Izvor: Republički zavod za statistiku

Struktura izvoza agrara Srbije u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku

Struktura uvoza agrara Srbije u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku

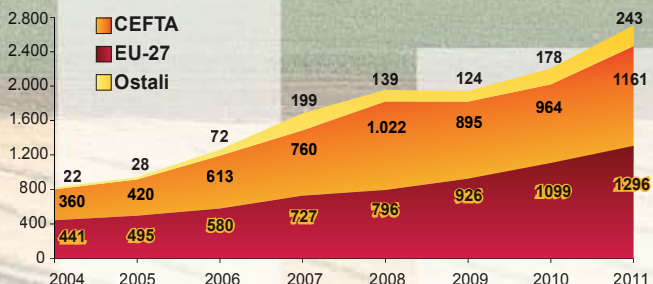
Tržište Evropske unije apsorbuje polovinu ukupnog poljoprivrednog izvoza iz Srbije. Drugo tržište po veličini jesu zemlje iz regiona, članice multilateralnog trgovinskog sporazuma CEFTA. Kao jedina zemlja iz regiona, Srbija uživa povlašćen pristup tržištu Carinske unije, u čijem su sastavu Ruska Federacija, Belorusija i Kazahstan, koji umnogome olakšava plasman poljoprivrednih proizvoda. Poljoprivreda Srbije ima i bescarinski tretman na tržištu Turske.

Od februara 2010. godine počela je obostrana primena trgovinskog Sporazuma između Srbije i EU. Ova činjenica omogućava bescarinski pristup srpskih proizvoda na izuzetno velikom i zahtevnom tržištu, koja se obilato koristi. U trgovini sa EU Srbija ima preferencijalni status za izvoz: 8.700 tona junećeg mesa (baby beef), 63.000 hektolitara vina i 180.000 tona šećera.

Generalni sistem preferencijala, odobren od strane Sjedinjenih američkih država, pruža mogućnost bescarinskog plasmana srpskih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na tržište Sjedinjenih američkih država (SAD).

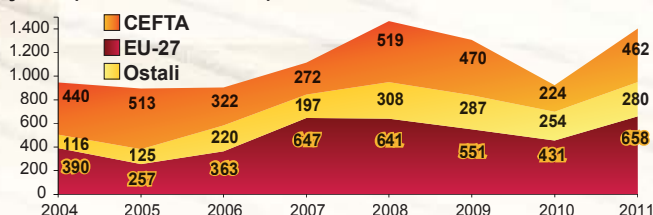
Prioritetni zadatak srpske poljoprivrede je da poveća opšti nivo konkurentnosti, pronađe nova tržišta, prilagodi se pravilima i standardima EU i STO, osvoji nova znanja i tehnologije koje će izmeniti strukturu poljoprivrede i spremno dočekati konkurenciju na domaćem i međunarodnom tržištu.

Regionalna distribucija izvoza poljoprivrede i prehrambene industrije Srbije prikazana po ekonomskim integracijama (u milionima USD)

Izvor: Republički zavod za statistiku

Regionalna distribucija uvoza poljoprivrede i prehrambene industrije Srbije prikazana po ekonomskim integracijama (u milionima USD)

Izvor: Republički zavod za statistiku

Fruškogorski bermet, slatko vino koje se pilo na dvoru Marije Terezije, leskovački ajvar i homoljski med su domaći proizvodi sa zaštićenom oznakom geografskog porekla na međunarodnom nivou u 27 svetskih zemalja.

Osim njih, na nacionalnom nivou, u Zavodu za intelektualnu svojinu registrovano je oko 50 proizvoda i lokaliteta: užička pršuta i slanina, sremski kulen, kobasica i salama, požarevačka kobasica, rtanjski čaj, homoljski sirevi, banatski rizling, jagodinska ružica, kosovsko vino, kladovski kavijar, nekoliko mineralnih voda, leskovački roštilj, valjevski duvan čvarci, fu-toški kupus, ariljska malina, pirotski čilimi, bezdanski damast i odevni predmeti od vune iz Sirogojna.

Energetika

Energetska delatnost u Republici Srbiji se obavlja kroz eksploataciju domaće primarne energije (uglja, nafte, prirodnog gasa, obnovljivih izvora energije), uvoz primarne energije (pre svega nafte i prirodnog gasa), proizvodnju električne i toplotne energije, eksploataciju i preradu uglja, eksploataciju i preradu sirove nafte, kao i transport i distribuciju energije i energenata do krajnjih potrošača.

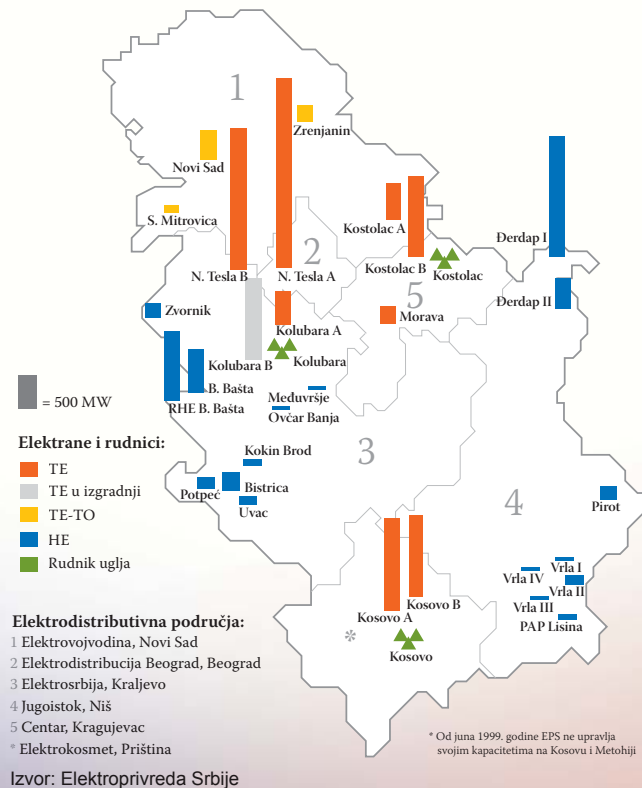
Energetski sistem Republike Srbije čine:

- Sektor nafte, u okviru kog se obavlja eksploatacija domaćih rezervi sirove nafte i prirodnog gasa, uvoz sirove nafte, transport i prerada sirove nafte, proizvodnja, uvoz/izvoz i distribucija derivata nafte i maziva
- Sektor prirodnog gasa, u okviru kog se obavlja uvoz i distribucija prirodnog gasa do krajnjih kupaca
- Sektor uglja, u okviru kog se obavlja površinska, podzemna i podvodna eksploatacija uglja, prerada i prodaja uglja radi snabdevanja krajnjih kupaca
- Elektroenergetski sektor, u okviru kog se obavljaju energetske delatnosti proizvodnja električne energije u termoelekttranama, termoelekttranama-toplanama i hidroelekttranama, prenos električne energije i isporuka električne energije do krajnjih kupaca elektro-distributivnim sistemom
- Sistem gradskih toplana, u okviru kojih se obavlja proizvodnja i distribucija toplotne energije do krajnjih kupaca u 58 gradova i opština Republike Srbije
- Sektor obnovljivih izvora energije, obuhvata proizvodnju energenata i energije iz obnovljivih izvora energije: sunčeve, energije vetra, malih vodotokova, biomase i geotermalne energije

Bazni pokazatelji energetike Srbije

Proizvodnja električne energije odvija se u osam termoelekttrana ukupne instalisane snage 5.171 MW, devet hidroelekttrana ukupne instalisane snage 2.835 MW i tri termoelekttrane-toplane ukupne instalisane snage 353 MW.

Prenos električne energije obavlja se na 400, 220 i 110 kV naponskim nivoima ukupne dužine 9.998 km u čijem sastavu se nalazi i 95 visokonaponskih trafostanica sa 187 transformatora ukupne instalisane snage od 18.622 MVA.

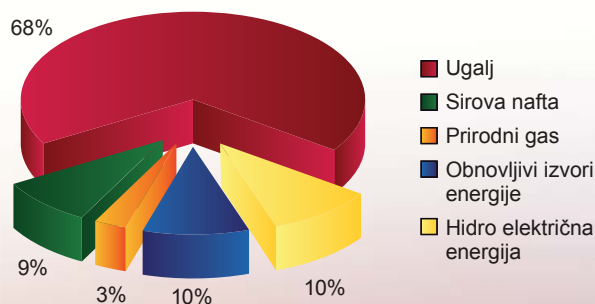
Centralizovano snabdevanje toplotnom energijom postoji u 58 gradova Srbije, pri čemu je ukupni instalisani toplotni kapacitet kotlova 6.597 MWt.

Eksploatacione rezerve nafte i prirodnog gasa kreću se na nivou od 20 Mtoe dok se geološke rezerve procenjuju na nivou od oko 60 Mtoe.

Rafinerijska prerada nafte odvija se u dve rafinerije: Rafinerija nafte Pančevo i Rafinerija nafte Novi Sad ukupnog kapaciteta 7,3 miliona tona primarne prerade godišnje.

Gasovodni sistem Srbije čine transportni gasovodni sistem kapaciteta 16 miliona m³ gasa/dan, dužine 2.258 km i radnog pritiska 16–75 bara, distributivni gasni sistem dužine 14.299 km, radnog pritiska 4–16 bara i preko 252 hiljade priključaka i Podzemnog skladišta gasa Banatski Dvor operativnog kapaciteta do 300 miliona i projektovanog kapaciteta 800 miliona m³ gasa.

Struktura proizvodnje primarne energije po energentima

Izvor: Energetski bilans Republike Srbije za 2012. godinu.

Ukupne geološke rezerve uglja procenjuju se na oko 20 milijardi tona.

Ukupni energetski potencijal obnovljivih izvora energije (OIE) procenjuje se na više od 4,30 Mtoe godišnje i to: biomasa: 2,70 Mtoe; vetar: 0,19 Mtoe; MHE: 0,60 Mtoe; solarna: 0,64 Mtoe i geotermalna: 0,20 Mtoe. Uvođenjem "Feed in" tarife 2010. godine započinje period većeg iskorišćenja obnovljivih izvora energije. Do sada je realizovano više projekata proizvodnje električne energije iz OIE ukupne instalisane snage oko 19 MW: MHE–9 MW, biogas–2,7 MW, vetar 0,5 MW, kombinovanim ciklusom 6,7 MW i iz sunčeve energije 0,093 MW.

Strateški planovi razvoja energetike

- Modernizacija i revitalizacija postojećih hidroelektrana, Đerdap II i Limske hidroelektrane, a u toku je modernizacija i revitalizacija hidroelektrana: Đerdap I, Bajina Bašta i Zvornik
- Izgradnja elektro–energetskih postrojenja: TE Kolubara B, snage 2x350 MW; TE TENT B3, 700 MW; TE–TO Novi Sad, 400–500 MW; TE Kostolac, 500–600 MW
- Rehabilitacija i unapređenje elektroenergetske prenosne mreže i investiciona ulaganja u IT i telekomunikacionu mrežu
- Izgradnja sistema produktovoda kroz Srbiju: Pančevo–Smederevo, Pančevo–Novi Sad, Novi Sad–Sombor, Smederevo–Jagodina–Niš i Pančevo–Beograd
- Gasovod „Južni tok”, ukupne dužine od oko 1.500 km i kapaciteta oko 60 milijardi m³ gasa godišnje
- Investiciona izgradnja druge faze podzemnog skladišta gasa Banatski Dvor i izgradnja novog podzemnog skladišta gasa Itebej
- Rehabilitacija gasovodnog sistema za transport prirodnog gasa i dalje širenje distributivne gasne mreže u Srbiji

Industrijska proizvodnja

- Proces privatizacije i restrukturiranja privrede je u završnoj fazi, a očekuje se da će biti okončan do 30. juna 2014. godine
- U periodu 2001–2011. godine industrijska proizvodnja rasla je po prosečnoj stopi od oko 0,7 godišnje
- Tempo rasta proizvodnje diktira prerađivačka industrija, koja predstavlja dominantan sektor domaće industrije

Dinamika proizvodnje u industriji, 2003–2011. (%)

Izvor: Republički zavod za statistiku

- U strukturi industrijske proizvodnje najzastupljeniji su: prehrambeni proizvodi, metalni kompleks, hemijska industrija i energetika. Očekuje se da ove oblasti zadrže dominantnu poziciju i u narednim godinama

Struktura industrije po oblastima u 2010. godini

Grane industrije	Procentualni udeo
Rudarstvo	7,6
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	18,6
Proizvodnja pića	5,4
Proizvodnja duvanskih proizvoda	1,4
Proizvodnja tekstila	1,2
Proizvodnja odevnih predmeta	2,5
Proizvodnja kože i predmeta od kože	1,0
Prerada drveta i proizvodnja proizvoda od drveta	1,2
Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,7
Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	1,8
Proizvodnja koksa i derivata nafte	3,7
Proizvodnje hemikalija i hemijskih proizvoda	3,2
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda	3,5
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	5,0
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	4,6
Proizvodnja osnovnih metala	1,3
Proizvodnja metalnih proizvoda osim mašina	7,0
Proizvodnja računara, elektronskih i optičkih uređaja	1,6
Proizvodnja električne opreme	2,8
Proizvodnja nepomenutih mašina i opreme	2,3
Proizvodnja motornih vozila i prikolica	1,3
Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	0,5
Proizvodnja nameštaja	1,9
Ostale prerađivačke delatnosti	0,9
Popravka i montaža opreme	0,3
Snabdevanje električnom energijom, gasom i klimatizacija	16,7

Građevinarstvo

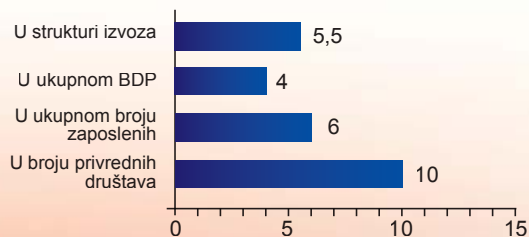
Građevinska privreda jedan je od pokretača privrednog razvoja Srbije, jer u proizvodnom procesu angažuje preko 40 privrednih delatnosti.

Građevinska industrija obuhvata građevinsku operativu, u čijem je sastavu visokogradnja, niskogradnja, hidrogradnja i zanatsko-završni radovi, industriju građevinskog materijala, projektovanje i prostorno planiranje, stambene zadruge, investitore, državne direkcije za izgradnju infrastrukturnih i drugih objekata, geodetski premer i katastar, ustanove za poslove urbanizma, obrazovne institucije, strukovne organizacije, institute i drugo.

građevinskih radova na izgradnji različitih objekata, u kooperaciji i samostalno.

Razvoj građevinarstva u periodu intezivne investicione izgradnje uslovio je razvoj brojnih dobro organizovanih i značajnih proizvođača građevinskog materijala. Industrija građevinskog materijala obuhvata: vađenje kamena za građevinarstvo, vađenje šljunka i peska, sečenje, oblikovanje i obradu kamena, proizvodnju opeke, crepa, cementa, kreča, gipsa, proizvoda od betona itd. Prema analizama, u ceni gradnje građevinski materijal u proseku učestvuje sa oko 35–40%.

Procentualno učešće građevinske industrije prema različitim parametrima u 2011. godini

Izvor: Republički zavod za statistiku

Izvođenje građevinskih radova u inostranstvu obuhvata široki obim usluga (istraživačkih, studijskih, projektantskih, konsultantskih), kao i neposredno izvođenje

„Most preko Ade jedinstven je među mostovima u svojoj kategoriji. To je najveći most na svetu sa jednim pilonom visine 200 m i najširi, širine 46 m. Most je jedinstven i po tome što je asimetričan. Zadnji raspon mosta dužine 250 m izgrađen je od 12 betonskih segmenata, a glavni raspon od 19 čeličnih segmenata. Sve to spojeno je pilonom uz pomoć 20 pari kosih kablova, čija ukupna dužina iznosi 1.000 kilometara kolika je i razdaljina između Beograda i Istanbula. Da se ovaj most svrstava u najznačajnije na svetu, govori i to da je emisiju o mostu preko Ade snimila američka televizija Discovery Channel.”

Izvor: Direkcija za gradsko građevinsko zemljište Beograd

Inovacije

Srbija je sistemski definisala podršku razvoju inovativnog društva i kreiranju moderne srpske ekonomije zasnovane na znanju. Zakonska regulativa u Srbiji, u oblasti inovacione delatnosti i intelektualne svojine, harmonizovana je sa zakonodavstvom EU i obezbeđuje uslove za stvaranje, razvoj i primenu inovacija i novih tehnologija čime se podstiče ambijent za unapređenje industrijski primenljivih ideja i privlačenje stranih investitora.

Prema najnovijem izveštaju Globalnog inovacionog indeksa u izdanju Svetske organizacije za intelektualnu svojinu (WIPO) i organizacije INSEAD, u saradnji sa partnerima Knowledge Partners, Alcatel–Lucent, Booz & Company i Confederation of Indian Industry (CII), Srbija je svrstana na visoko sedmo mesto po efikasnosti primene inovacija i ocenjena kao zemlja koja ima visok potencijal u tom sektoru.

Značajan doprinos tržišnoj valorizaciji inovacija daje i PKS, koja je jedan od glavnih kreatora Nacionalnog inovacionog sistema. Direktnim transferom inovacija i novih tehnologija doprinosi unapređenju nivoa tehnološkog razvoja zemlje, daje stabilnost poslovanju kompanija i pruža sigurnost za ulaganje stranim investitorima.

Aprila 2011. godine, devet studenata Beogradskog univerziteta pobedilo je na takmičenju Evropske komisije Nedelja održivog razvoja u Briselu sa svojim izumom Strawberry drvo – solarnim punjačem za mobilni telefon. Strawberry energy (kako se zove organizacija ovih studenata) trijumfovao je u konkurenciji od 309 projekata, savladavši kompanije kao što su Toyota, General Electric i Reno.

Zaštita životne sredine

Zaštita i unapređenje radnog i životnog okruženja, racionalna i ekološki prihvatljiva eksploatacija sirovina, očuvanje neobnovljivih prirodnih resursa, unapređenje sistema zaštite životne sredine, smanjenje zagađenja (vazduh, voda, zemljište, otpad, buka, zračenje, itd.) i ukupnog pritiska na životnu sredinu, predstavljaju prioritete Strategije održivog razvoja Srbije.

Na takmičenju Lafarge Invention Awards, održanom 5. januara 2011. godine u Francuskoj, od 104 najbolja projekta iz preko 80 zemalja u finalu su se našle 3 tehnologije iz Srbije među 10 najboljih, od kojih je tehnologija „Panelni sistem gradnje sa neprekidnom internom izolacijom”, proglašena pobednikom u svojoj kategoriji.

Privredni potencijal sektora zaštite životne sredine u Srbiji sve više prepoznaju kako domaći tako i inostrani investitori. Investiranje u čiste tehnologije, u energetske efikasnost, u razvoj novih, ekološki prihvatljivih i inovativnih proizvoda, u stvaranje pogona reciklaže proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, omogućiće povećanje zaposlenosti, podizanje konkurentnosti privrede i unapređenje kvaliteta života građana.

Zelena ekonomija i investicije u životnu sredinu mogu postati strateški pravac razvoja srpske ekonomije. To je šansa za nova radna mesta, privlačenje finansijskih sredstava iz predpristupnih fondova EU i izgradnju održivog sistema zaštite životne sredine u Srbiji.

Saobraćaj

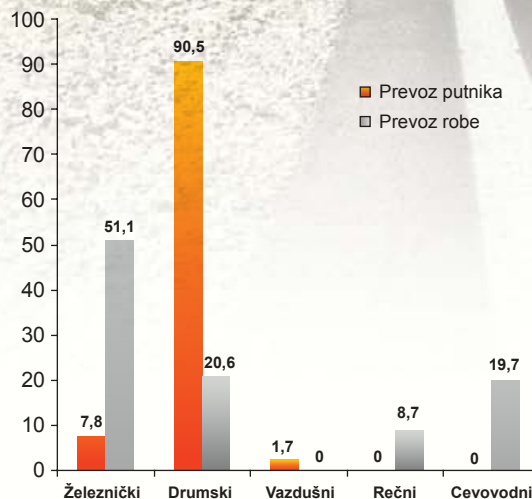
Republika Srbija ima razvijenu saobraćajnu infrastrukturu. Na raskrsnici dva velika evropska koridora u Jugoistočnoj Evropi (drumski Koridor X i rečni Koridor VII), Srbija je tranzitna zemlja na putu transporta robe i putnika iz Azije ka Centralnoj Evropi.

Međunarodni koridori

Kartografska osnova:
Geokarta d.o.o.

Prevoz robe i putnika po granama saobraćaja u 2011. godini (prikaz u procentima)

Izvor: Republički zavod za statistiku

Drumski saobraćaj

Putna mreža Republike Srbije prostire se na oko 40.845 km i čine je:

- 5.525 km (14%) državnih puteva prvog reda, (498 km autoputeva)
- 11.540 km (28%) državnih puteva drugog reda
- 23.780 km (58%) lokalnih puteva

Putna mreža sadrži:

- 498 km autoputeva pod naplatom putarine
- 136 km poluautoputeva pod naplatom putarine

Železnički saobraćaj

Železnički saobraćaj u Republici Srbiji se odvija na 4.092 km pruga, od kojih je 1.196 km elektrificirano. Preko Železnica Srbije, nacionalnog prevoznika, u 2011. godini prevezeno je 6.123.000 putnika i 12.620.000 t tereta, sa 417 vučnih sredstava.

Vazdušni saobraćaj

Vazdušni saobraćaj se obavlja preko tri međunarodna aerodroma – u Beogradu, Nišu i Prištini. U vazdušnom saobraćaju je u 2011. godini prevezeno 1.285.000 putnika i 2.220 t robe.

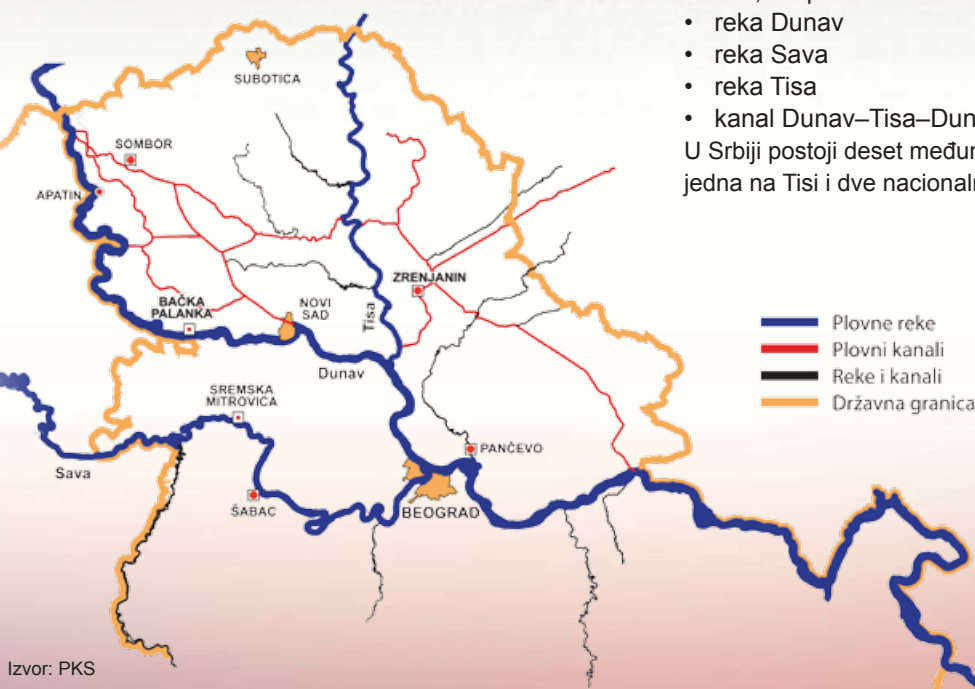
Transport na unutrašnjim plovnim putevima

Transport na unutrašnjim plovnim putevima odvija se na dve međunarodne i jednoj međudržavnoj reci, kao i na sistemu kanala, ukupne dužine oko 1.680 km:

- reka Dunav 588 km
- reka Sava 207 km
- reka Tisa 164 km
- kanal Dunav–Tisa–Dunav 604 km

U Srbiji postoji deset međunarodnih luka, devet na Dunavu, jedna na Tisi i dve nacionalne, na Savi.

Međunarodni plovni putevi u Srbiji

Trgovina

Trgovina predstavlja značajnu privrednu granu u privredi Republike Srbije i ima nezamenljivu ulogu u procesu izgradnje integralne tržišne privrede.

Trgovinska politika Republike Srbije zasniva se na:

- Integralnoj povezanosti trgovine sa ukupnim privrednim sistemom
- Jedinstvu robnog prometa, tržišta i trgovine
- Slobodnom prometu roba i usluga
- Efikasnom sprovođenju politike zaštite konkurencije i zaštite potrošača
- Opredeljenju za intenzivnu modernizaciju i jačanje konkurencije u trgovini uz:
 - eliminisanje komercijalnih barijera ulasku na tržište
 - liberalizaciju urbanističko građevinskih kriterijuma za razvoj trgovinske mreže
 - zaštitu malih i srednjih preduzeća
 - razvoj trgovinskog preduzetništva

Trgovinski sektor u Srbiji je u ekspanzivnoj fazi razvoja. Velike multinacionalne kompanije imaju stalan porast učešća na tržištu, a Srbija postaje važan centar trgovine u čitavom regionu jugoistočne Evrope.

Strategijski pravci srpske trgovine su u pripremama za strukturalno prilagođavanje za priključenje naše zemlje Evropskoj uniji.

Procentualno učešće trgovine u različitim segmentima u 2011. godini:

- bruto domaćem proizvodu Republike Srbije 11,7%
- broju zaposlenih 19,8%
- ukupnom prihodu 37,27%
- ukupnoj dobiti 26,3%

Najznačajnija preduzeća koja se bave maloprodajom sa najvećim brojem maloprodajnih objekata i ostvarenim prometom: DELHAIZE SERBIA, MERCATOR-S, IDEA, VEROPOULOS, DIS, UNIVEREXPORT, GOMEX, TP KVIN, AMAN, ANGROPROMET, LILLY, DM.

Strane investicije u trgovini Srbije u 2011. godini

Kompanija	Zemlja porekla	Delatnost	Vrsta investicije
Delhaize Group	Belgija	Trgovina-maloprodaja	Preuzimanje
METRO Cash& Carry	Nemačka	Trgovina	Grinfield

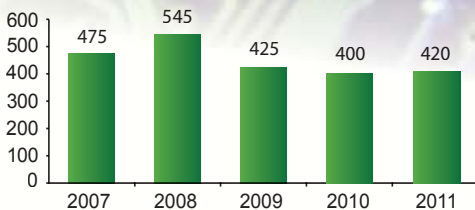
Izvor: Agencija za strana ulaganja SIEPA

Ukupne direktne strane investicije u sektoru trgovine u 2011. godini iznose 953,5 miliona EUR-a.

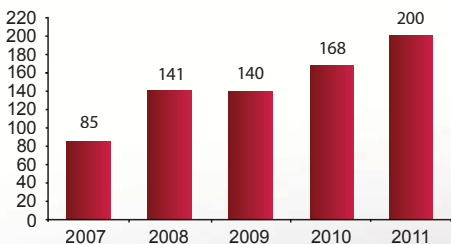
Najveći promet ostvaren je prodajom sledećih proizvoda: prehrambenih, farmaceutskih i goriva za motorna vozila, koja u ukupnom prometu Republike Srbije učestvuju na preko 60%.

IT sektor

Trend IT tržišta u Srbiji (u milionima EUR)

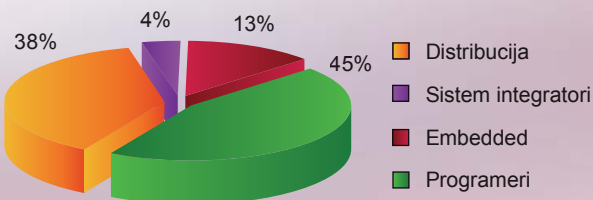

Izvoz IT usluga (u milionima USD)

Izvor: Narodna banka Srbije

Struktura izvoza usluga

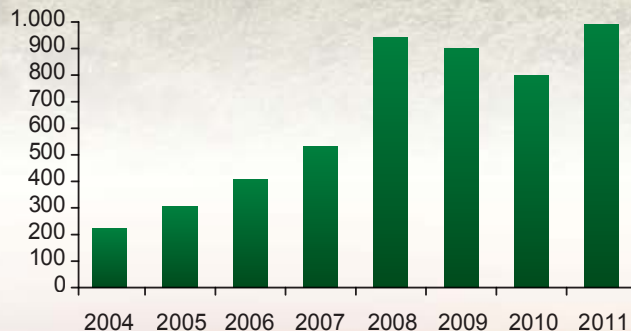
Analiza IT industrije u Srbiji

	Prednosti	Nedostaci
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> • High-Tech izvoz • Uslužni patenti • Broj telefonskih linija • Kvalitet naučno-istraživačkih institucija • Proizvodnja struje 	<ul style="list-style-type: none"> • Neusaglašenost regulative u oblasti IKT sa svetom • Intenzitet lokalne konkurencije • Sofisticiranost finansijskog tržišta • Dostupnost najnovijih tehnologija
Spremnost (apsorpcijski kvalitet)	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovni mesečni telefonski pretplatnici • Privatni mesečni telefonski pretplatnici • Kvalitet matematičkog i naučnog obrazovanja • Kvalitet javnih (državnih) škola 	<ul style="list-style-type: none"> • Stepenn obuke kadrova • Sofisticiranost kupaca • Važnost IKT-a za budućnost države
Korišćenje	<ul style="list-style-type: none"> • Internet bandwidth • Pretplatnici mobilnih telefona 	<ul style="list-style-type: none"> • Prihvatanje tehnologije na nivou firme • Rasprostranjenost licenciranja stranih tehnologija • Uspeh Vlade u promociji IKT-a • Dostupnost Vladinih on-line servisa

Turizam

Učešće turističko–ugostiteljske privrede u društvenom proizvodu Republike Srbije iznosi oko 3%, a u ukupnom izvozu robe i usluga do 9%.

Devizni priliv turizma (u milionima USD)

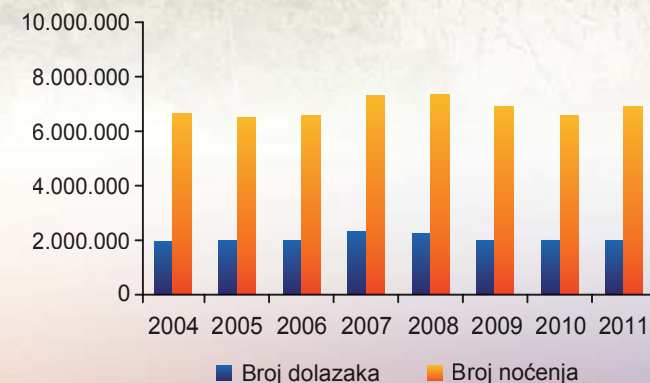

Izvor: Narodna banka Srbije

Planinski turizam – prirodne resurse turizma u Srbiji predstavljaju planine proglašene nacionalnim parkovima: Tara, Kopaonik, Fruška gora, Šar–planina. Pored nesagledivih pogodnosti za skijanje, lov, ribolov i letnju rekreaciju, turistički potencijal ovih planina upotpunjuju sela sa zdravom hranom i ekološkom sredinom. Preko 50% teritorije Srbije je brdsko–planinski teren, a svi najveći planinski centri su na nadmorskoj visini od 1.000 do 2.500 metara.

Banjski turizam – mnogobrojni mineralni izvori i povoljno smeštene banje, sa tradicijom koja datira još iz perioda Rimskog Carstva, predstavljaju važnu karakteristiku turizma Srbije. Sa 300 izvora mineralnih i termo–mineral-

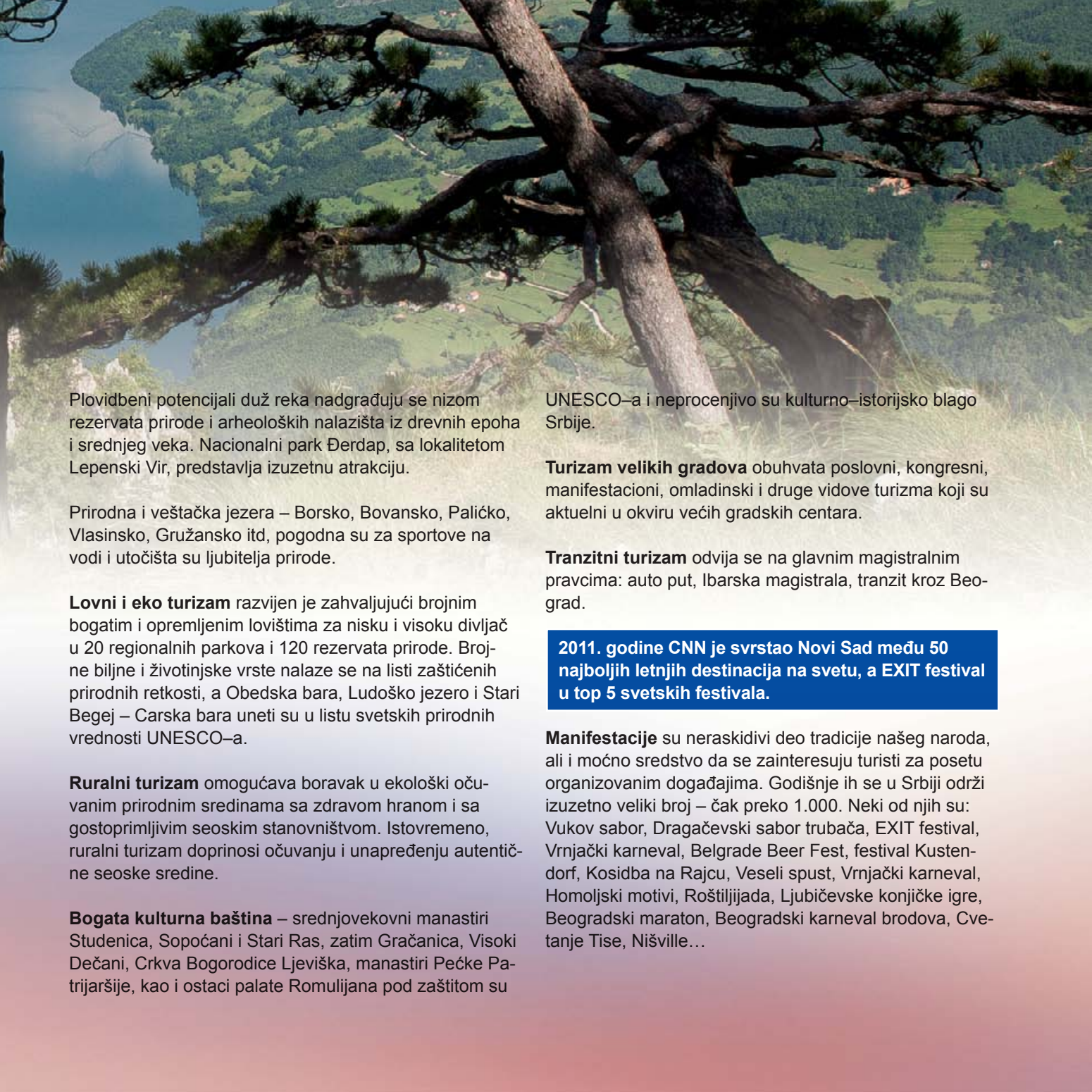
Broj dolazaka i noćenja turista po godinama

Izvor: Republički zavod za statistiku

nih voda i oko 40 banja: Vrnjačka Banja, Banja Koviljača, Soko Banja, Niška Banja, Ribarska Banja, Banja Kanjiža... Srbija se ubraja u najbogatija evropska područja.

Turizam na rekama i jezerima – reke Dunav, Tisa i Sava omogućavaju kvalitetan lovni, nautički i ribolovni turizam.

Plovidbeni potencijali duž reka nadgrađuju se nizom rezervata prirode i arheoloških nalazišta iz drevnih epoha i srednjeg veka. Nacionalni park Đerdap, sa lokalitetom Lepenski Vir, predstavlja izuzetnu atrakciju.

Prirodna i veštačka jezera – Borsko, Bovansko, Paličko, Vlasinsko, Gružansko itd, pogodna su za sportove na vodi i utočišta su ljubitelja prirode.

Lovni i eko turizam razvijen je zahvaljujući brojnim bogatim i opremljenim lovištima za nisku i visoku divljač u 20 regionalnih parkova i 120 rezervata prirode. Brojne biljne i životinjske vrste nalaze se na listi zaštićenih prirodnih retkosti, a Obedska bara, Ludoško jezero i Stari Begej – Carska bara uneti su u listu svetskih prirodnih vrednosti UNESCO–a.

Ruralni turizam omogućava boravak u ekološki očuvanim prirodnim sredinama sa zdravom hranom i sa gostoprimljivim seoskim stanovništvom. Istovremeno, ruralni turizam doprinosi očuvanju i unapređenju autentične seoske sredine.

Bogata kulturna baština – srednjovekovni manastiri Studenica, Sopoćani i Stari Ras, zatim Gračanica, Visoki Dečani, Crkva Bogorodice Ljeviška, manastiri Pečke Patrijaršije, kao i ostaci palate Romulijana pod zaštitom su

UNESCO–a i neprocenjivo su kulturno–istorijsko blago Srbije.

Turizam velikih gradova obuhvata poslovni, kongresni, manifestacioni, omladinski i druge vidove turizma koji su aktuelni u okviru većih gradskih centara.

Tranzitni turizam odvija se na glavnim magistralnim pravicima: auto put, Ibarska magistrala, tranzit kroz Beograd.

2011. godine CNN je svrstao Novi Sad među 50 najboljih letnjih destinacija na svetu, a EXIT festival u top 5 svetskih festivala.

Manifestacije su neraskidivi deo tradicije našeg naroda, ali i moćno sredstvo da se zainteresuju turisti za posetu organizovanim događajima. Godišnje ih se u Srbiji održi izuzetno veliki broj – čak preko 1.000. Neki od njih su: Vukov sabor, Dragačevski sabor trubača, EXIT festival, Vrnjački karneval, Belgrade Beer Fest, festival Kustendorf, Kosidba na Rajcu, Veseli spust, Vrnjački karneval, Homoljski motivi, Roštiljijada, Ljubičevske konjičke igre, Beogradski maraton, Beogradski karneval brodova, Cvetanje Tise, Nišville...

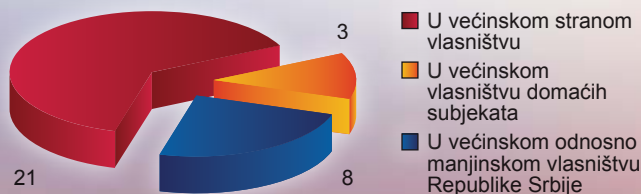
Finansijske usluge

Učesnici na tržištu finansijskih usluga Srbije su: poslovne banke (32), osiguravajuća društva (28), lizing kompanije (17), berza (1) i brokersko-dilerska društva (35). Pored toga, na tržištu posluje 6 društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima i 6 društava za upravljanje investicionim fondovima, koji upravljaju sa 9 dobrovoljnih penzionih fondova, odnosno sa dvadeset investicionih fondova.

Finansijski sistem je stabilan zahvaljujući nadzoru koji sprovode Narodna banka Srbije i Komisija za hartije od vrednosti.

Bankarski sektor i dalje ima dominantnu ulogu u finansijskom sistemu Srbije sa učešćem od 92% u ukupnoj bilansnoj sumi. Na tržištu dominiraju banke sa stranim

Vlasnička struktura banaka u Srbiji

Izvor: Narodna banka Srbije

kapitalom. Od banaka u stranom vlasništvu, najveće učešće u ukupnoj aktivi imaju banke u vlasništvu akcionara iz Italije i Austrije, zatim Grčke i Francuske.

Tržišna koncentracija u bankarstvu je manja nego u regionu, ali je prisutna. Posmatrano prema visini bilansne sume, pet banaka sa najvećom bilansnom sumom ima tržišno učešće od 47%, a 10 banaka od 72%. Bankarski sektor Srbije ima visok nivo prosečnog pokazatelja adekvatnosti kapitala i zadovoljavajuće je kapitalizovan.

Sektor osiguranja Srbije učestvuje sa oko 4% u ukupnoj bilansnoj sumi finansijskog sektora, a čine ga 28 društava za osiguranje. Isključivo poslovima osiguranja bavi se 24 društva, dok poslovima reosiguranja 4 društva. Od društava koja se bave poslovima osiguranja, životnim osiguranjem bavi se sedam društava, samo neživotnim osiguranjem jedanaest društava, a i životnim i neživotnim osiguranjem šest društava.

Posmatrano prema vlasničkoj strukturi kapitala, 21 društvo za osiguranje je u većinskom stranom vlasništvu, a 7 u vlasništvu domaćih akcionara.

Mala i srednja privredna društva i preduzetništvo

Ubrzan razvoj sektora malih i srednjih privrednih društava i njegovo prerastanje u značajan segment privrede, medju značajnijim je rezultatima tranzicione ekonomije Srbije.

U 2010. godini od ukupno 319.044 privrednih društava, preduzetnički sektor čini 99,8% (318.540 preduzeća). Sektor MSPP generiše 66,4% zaposlenih (814.585), 65,3% prometa (4.678 mlrd. dinara), 55,9% BDV (817,4 mlrd. dinara) i angažuje 52,6% investicija nefinansijskog sektora u 2010. godini.

Sektor MSPP angažuje 45,4% ukupne zaposlenosti, 43,9% ukupnih investicija, ostvaruje 44,5% izvoza, 52,3% uvoza, generiše 63,3% spoljnotrgovinskog deficita privrede Srbije i učestvuje sa oko 33% u BDP.

U strukturi sektora MSPP posmatrano po veličini, najbrojnija su mikro privredna društva (306.669), dok mala i srednja privredna društva (11.871) dominiraju po svim posmatranim indikatorima (52,7% zaposlenosti, 59,9% prometa, 60,6% BDV, 73,7% izvoza, 74,9% uvoza MSPP).

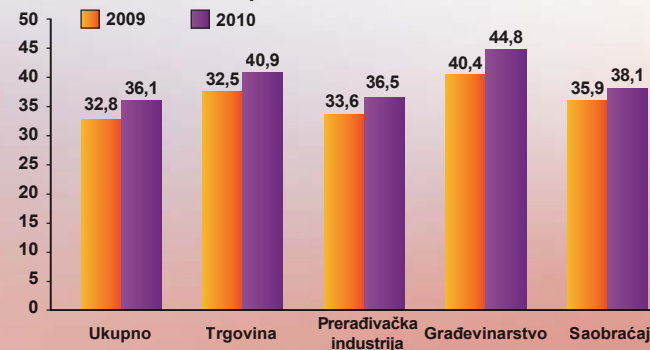
Strategija razvoja konkurentnih i inovativnih malih i srednjih preduzeća 2008–2013. predstavlja sveobuhvatni i stalni postupak praćenja sektora (MSPP) u Republici Srbiji, kroz Akcioni plan za sprovođenje usvojene Strategije, čemu veliki doprinos daje 29 institucija. Pored toga oblast MSPP od 2003. godine je u procesu implementacije evropskih normi. Posle okončanja postupka izveštavanja

prema Evropskoj povelji o malim preduzećima započeo je proces implementacije Akta o malom biznisu–SBA, dok će do kraja ove godine EU doneti Akcioni plan za preduzetništvo 2020. U ovom postupku postoji sinergija institucija posebna koordinacija aktivnosti između resornog ministarstva, institucija, agencija i Privredne komore Srbije.

Aktivnosti Privredne komore Srbije u delu MSPP:

- Zastupanje interesa MSPP sektora – Forum MSPP
- Sprovođenje politike razvoja MSPP sektora sa aspekta nacionalnih i evropskih dokumenata
- Projektne aktivnosti
- Servisna podrška MSPP i edukacija
- Implementacija mehanizama za razvoj MSPP sektora: klasteri, biznis inkubacija, start up, žensko preduzetništvo i dr.

Profitabilnost MSPP po sektorima delatnosti

Izvor: Ministarstvo finansija i privrede

INVESTICIJE

Nivo investicija u Srbiji

Od 2001. godine evidentan je rastući trend direktnih stranih investicija (SDI), uz varijacije karakteristične za sve evropske tranzicione zemlje – institucionalno okruženje i privlačenja SDI kroz proces privatizacije, kao i negativan uticaj globalne ekonomske krize.

Nivo investicija u Srbiji u periodu 2003–2011. (u milionima USD)

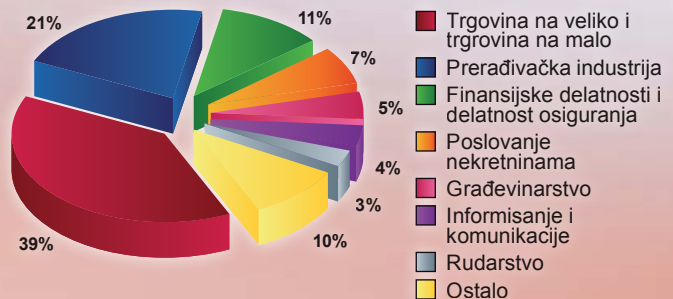

Izvor: Narodna banka Srbije

Struktura priliva SDI u 2011. godini po granama delatnosti

Posmatrano po delatnostima, a prema podacima za 2011. godinu, najviši iznos stranih ulaganja plasiran je u sektor trgovine na veliko i malo (788 miliona USD u apsolutnom iznosu), a slede prerađivačka industrija (421 miliona USD), finansijske delatnosti i osiguranje (222 miliona USD) i poslovi s nekretninama (138 miliona USD).

SDI po granama delatnosti 2011. godine

Izvor: Narodna banka Srbije

Dvadeset najvećih investitora u Srbiji u periodu 2001–2011.

Kompanija	Zemlja porekla	Delatnost	Iznos investicije (u milionima EUR)
Telenor	Norveška	Telekomunikacije	1602
Gazprom Neft – NIS	Rusija	Nafta i gas	947
Fiat Automobili Serbia	Italija	Automobilska industrija	940
Delhaize	Belgija	Trgovina	933
Stada – Hemofarm	Nemačka	Farmacija	650
Mobilkom – VIP Mobile	Austrija	Telekomunikacije	633
Philip Morris DIN	SAD	Industrija duvan	630
Banca Intesa – Delta Banka	Italija	Finansije	508
Eurobank EFG	Grčka	Finansije	500
Raiffeisen banka	Austrija	Finansije	500
Salford Investment Fund	Engleska	Prehrambena industrija	500
StarBev – Apatinska pivara	Češka	Prehrambena industrija	487
CEE / BIG shopping centers	Izrael	Nekretnine	470
Agrokor	Hrvatska	Prehrambena industrija	450
National Bank of Greece – Vojvodjanska Banka	Grčka	Finansije	425
Merkator	Slovenija	Trgovina	413
US Steel	SAD	Metalurgija i metalna ind.	280
Crédit Agricole Srbija	Francuska	Finansije	264
Fondiaría SAI	Italija	Osiguranje i penzioni fondovi	220
Lukoil – Beopetrol	Rusija	Nafta i gas	210

Napomena: navedeni podaci dobijeni su na osnovu istraživanja koje sprovodi SIEPA i obuhvataju kako realizovane, tako i planirane investicije. Agencija ne prihvata odgovornost za eventualne greške u podacima

Vodeći strani investitori

U periodu od 2001. godine, četiri petine svih ostvarenih SDI od ukupno ostvarenih 20 milijardi USD u novcu vode poreklo iz zemalja Evropske Unije, što ukazuje na izuzetno značajnu ulogu evropskih investitora u dosadašnjem periodu.

Prednosti ulaganja u Srbiji

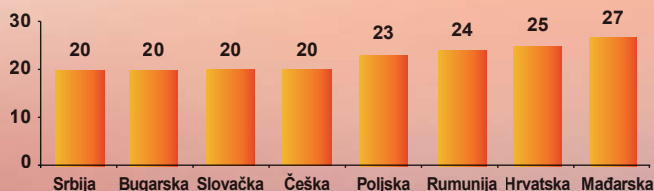
- Povoljan geografski položaj, koji omogućava da isporuke stignu do bilo koje lokacije u Evropi u roku od 24 časa
- Mogućnost bescarinskog izvoza oko 4.650 proizvoda u SAD
- Visoko obrazovana, a jeftina radna snaga
- Restrukturiran i stabilan finansijski sistem
- Jednostavne procedure osnivanja i registracije preduzeća
- Jednostavne procedure za obavljanje spoljno-trgovinskog posla i realizaciju stranog ulaganja
- Prohodnost robe do oko 800 miliona potrošača na osnovu sporazuma o slobodnoj trgovini:
 - Srbija u martu 2012. dobila status kandidata u EU
 - CEFTA Sporazum
 - Sporazum sa članicama EFTA

- Autonomni trgovinski preferencijali EU odobreni su u decembru 2000, a u februaru 2010. počela je primena Prelaznog trgovinskog sporazuma sa EU
- Sporazumi sa Ruskom Federacijom, Belorusijom i Kazahstanom
- Sporazum sa Turskom
- Započeti su pregovori o potpisivanju sporazuma sa Iranom

Povoljan poreski režim

- Poreska stopa na zarade – 12%
- Stopa poreza na dobit preduzeća – 10%
- Stopa poreza na dodatu vrednost:
 - opšta – 20%
 - posebna – 8%

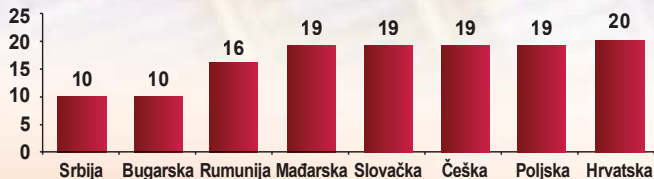
Komparativni regionalni prikaz stopa PDV u 2012. godini (prikaz u procentima)

Izvor: Nacionalne agencije za promociju izvoza i stranih ulaganja

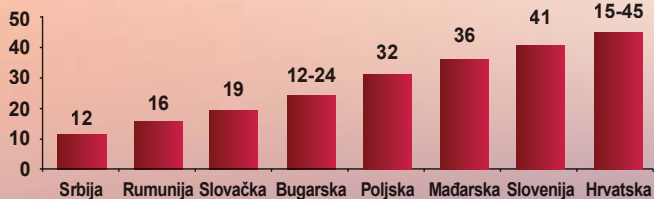
Podsticajni investicioni režim

Komparativni regionalni prikaz stopa poreza na dobit preduzeća u 2012. godini (prikaz u procentima)

Izvor: Nacionalne agencije za promociju izvoza i stranih ulaganja

Komparativni regionalni prikaz stopa poreza na zarade u 2012. godini (prikaz u procentima)

Izvor: Nacionalne agencije za promociju izvoza i stranih ulaganja

- Nacionalni tretman za strane investitore
- U slučaju koncesionog ulaganja, koncesiono preduzeće – koncesionar, se oslobađa plaćanja poreza na dobit na rok od pet godina od dana ugovorenog završetka koncesionog ulaganja u celini
- Oslobađanje od plaćanja poreza na dobit za velike investicije u periodu od 10 godina (ulaganje više od 800 miliona RSD, odnosno približno 8 miliona evra i zapošljavanje više od 100 novih radnika)
- Oslobađanje, srazmerno ulaganju, od plaćanja poreza na dobit za investicije u područja od posebnog interesa za Republiku Srbiju u periodu od pet godina subvencije i poreske olakšice kod zapošljavanja novih radnika
- Uvoz opreme po osnovu uloga stranog lica oslobođen je plaćanja carine, dok za jedan broj sirovina važe niže carinske stope
- Sa 50 zemalja Republika Srbija ima potpisane sporazume o izbegavanju dvostrukog oporezivanja

PODRŠKA INVESTITORIMA U SRBIJI

Strana ulaganja

Strani ulagač, pravno i fizičko lice, može da:

- osnuje sopstveno privredno društvo (do 100% vlasništva)
- kupi akcije postojećeg privrednog društva
- dobije dozvolu (koncesiju) za korišćenje prirodnog

bogatstva, dobra u opštoj upotrebi ili obavlja delatnost od opšteg interesa, u skladu sa zakonom

- dobije odobrenje da izgradi, iskorišćava i transferiše (B.O.T – Build operate and transfer) određeni objekat, postrojenje ili pogon, kao i objekte infrastrukture i komunikacija
- stiče svako drugo imovinsko pravo stranog ulagača kojim on ostvaruje svoje poslovne interese

Finansijski podsticaji

Projekti kojima se odobravaju sredstva	Projekti od posebnog značaja	Veliki investicioni projekti	Srednji investicioni projekti	Direktna ulaganja			
				Proizvodni sektor		Usluge koje mogu biti predmet međunarodne trgovine	Strateški projekti iz oblasti turizma
				Investicije u 4. grupi lokalnih samouprava i devastiranim područjima	Investicije u 1, 2 i 3. grupi lokalnih samouprava	Na celoj teritoriji Republike Srbije	Na celoj teritoriji Republike Srbije
Visina sredstava	do 17% od ukupne visine investicije	do 20% od ukupne visine investicije	do 10% od ukupne visine investicije	4.000 – 10.000 EUR po novom radnom mestu	4.000 – 10.000 EUR po novom radnom mestu	4.000 – 10.000 EUR po novom radnom mestu	4.000 – 10.000 EUR po novom radnom mestu
Minimalni iznos ulaganja	200 miliona EUR	50 miliona EUR	50 miliona EUR	0,5 miliona EUR	1 milion EUR	0,5 miliona EUR	5 miliona EUR
Minimalni broj otvaranja novih radnih mesta	1.000	300	150	50	50	10	50

Ulog i garantovana prava stranog ulagača

- Ulog stranog ulagača može biti: strana konvertibilna valuta, stvari, prava intelektualne svojine, hartije od vrednosti i druga imovinska prava, dinari koji se mogu transferisati u inostranstvo (uključujući i reinvestiranje dobiti), konverzija potraživanja u udeo, odnosno akcije dužnika. Nenovčani ulozu moraju biti izraženi u novcu
- Garantovana prava stranih ulagača su:
 - pravna sigurnost – strani ulagač uživa punu pravnu sigurnost i pravnu zaštitu u pogledu prava stečenih ulaganjem, koja ne mogu biti sužena naknadnom izmenom zakona i drugih propisa
 - sloboda plaćanja sa inostranstvom
 - pravo na transfer ostvarene dobiti

Ulaganja u slobodne zone

Slobodne zone su fizički ograđen i označen deo teritorije Republike Srbije, gde se mogu obavljati proizvodne i uslužne delatnosti. Predstavljaju infrastrukturno opremljeno zemljište na kome Vlada dodatno garantovan i stimulativan režim poslovanja.

- Indirektne pogodnosti – ponuda zemljišta po cenama povoljnijim od tržišnih
- Direktne pogodnosti:
 - uvoz robe i usluga u slobodnu zonu i izvoz robe i usluga iz slobodne zone su slobodni
 - na uvezene repromaterijal za robu namenjenu izvozu ne plaća se carina, PDV i druge uvozne dažbine
 - na uvezenu opremu, mašine i građevinski materijal ne plaća se carina, PDV i druge uvozne dažbine
 - uvoz u slobodnu zonu i izvoz iz nje su slobodni, tj. ne primenjuju se kvote, uvozne ili izvozne dozvole ili druga ograničenja spoljnotrgovinskog prometa
 - roba se iz slobodne zone može privremeno izneti na ostali deo domaće teritorije ili uneti u slobodnu zonu sa ostalog dela domaće teritorije radi oplemenjivanja (prerade, dorade, obrade, ugradnje, opravke, kontrole kvaliteta, marketinške prezentacije itd.)
 - moguće stimulativne mere lokalne samouprave

U jedanaest slobodnih zona – Pirot, Subotica, Novi Sad, Zrenjanin, Šabac, Kragujevac, Užice, Smederevo, Jug, Kruševac i Svilajnac moguće je obavljanje svih delatnosti osim trgovine na malo.

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE

Istorijat

2009. godina
Izmene i dopune
Zakona o privrednim
komorama

2001. godina
Reformski Zakon o
privrednim komorama

1962. godina
Ukidanje granskih komo-
ra i osnivanje jedinstvene
Privredne komore

1945. do 1962. godine
Osnivanje granskih
komora

1857. godina
Prva privredna asocijaci-
ja „Trgovački odbor”

1870. godina
Formiranje trgovačkih odbora
u Šapcu, Smederevu, Valjevu,
Kragujevcu i dr.

1910. godina
Osnivaju se Industrijska,
Trgovačka i Radnička komora

1931. godina
Komore kao javnopravne
organizacije i savetodavni
organi državne uprave

Misija

Zastupanjem interesa srpske privrede uticati na kreiranje snažne privrede – tržišno orijentisane, otvorenih mogućnosti, zasnovane na evropskim vrednostima, konkurentne, održive, bazirane na znanju, kreativnosti i inovaci-

jama, optimalnom korišćenju raspoloživih, a pre svega vlastitih ljudskih resursa i uz primenu najnovijih rešenja informacionih tehnologija.

Vizija

Privredna komora Srbije kao zaštitnik interesa, promoter srpske privrede i partner Vlade u donošenju ekonomske politike i kreiranju privrednog ambijenta, deluje na unapređenje ekonomskog razvoja Srbije, povećanje izvoza i stranih direktnih investicija, jačanje konkurentnosti i razvoja preduzetništva, te privrednog prostora Srbije kao respektabilne investicione destinacije.

Cilj

Obezbediti i realizovati profesionalnu i stručnu pomoć svojim članicama, u cilju zaštite njihovih interesa, unapređenja njihovog poslovanja i opšteg razvoja nacionalne ekonomije.

Međunarodne aktivnosti

Članstvo u međunarodnim organizacijama

- Međunarodna trgovinska komora (ICC)
- Asocijacija evropskih komora (Eurochambres)
- Asocijacija balkanskih komora (ABC)
- Asocijacija komora mediterana (ASCAME)
- Svetska federacija oglašivača (WFA)
- Jedan od osnivača Nacionalnog naftnog komiteta Srbije (NNKS) Svetskog naftnog saveta (WPC)
- Regionalne inicijative:
 - Organizacija za crnomorsku ekonomsku saradnju (BSEC)
 - Dunavska strategija EU i Republike Srbije
 - Forum privrednih komora Jadransko-jonskog područja (ACI)

Članstvo udruženja PKS u međunarodnim organizacijama

- Grupacija veletrgovlja Udruženja za trgovinu u Evropskoj asocijaciji dobavljača farmaceutskih sredstava (GIRP)
- Udruženje za privatno obezbeđenje u Savezu evropskih udruženja za fizičko-tehničko obezbeđenje (CoESS)
- Udruženje za industriju tekstila u Savezu evropskih robnih marki i tekstilne industrije (EURATEX)
- Udruženje za saobraćaj i telekomunikacije
 - Međunarodna organizacija za transport robe pod kontrolisanom temperaturom (TRANSFRIGORROUTE INTERNATIONAL)
 - Svetski odbor za ATA kamete (World ATA Carnet Council)
 - Međunarodno udruženje drumskog transporta (IRU)
 - Međunarodna federacija špediterskih asocijacija (FIATA)
- Udruženje za komunalne delatnosti u Evropskoj federaciji nacionalnih udruženja za komunalne delatnosti (EUREAU)

Delatnost

Zastupanje interesa članova

Zastupanje i zaštita interesa svojih članova pred državnim organima i institucijama u oblasti privrednog sistema, razvojne i ekonomske politike.

Vršenje javnih ovlašćenja

Izdavanje dokumenta po osnovu ovlašćenja poverenih zakonom: uverenja koja prate robu u uvozu/izvozu (Form-A, END-USER uverenja i dr.), špediterskih potvrda FIATA, TIR i ATA karneta, izdavanje potvrda da se roba ne proizvodi u zemlji, potvrda o bonitetu, posredovanje u sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava, kontrolisanje i sertifikovanje usluga privatnog obezbeđenja.

Izdavanje kvalifikovanih elektronskih sertifikata

Omogućava preduzećima i poslovnim ljudima sigurno elektronsko poslovanje, smanjenje troškova, pojednostavljenje procedura i povećanje efikasnosti u radu.

Promocija privrede

Predstavljanje domaće privrede u zemlji i inostranstvu, organizovanjem sajamskih nastupa, izložbi i kroz druge vidove komunikacije.

Poslovno informisanje

Pružanje pravovremenih i kvalitetnih informacija članovima i drugim zainteresovanim stranama o tekućim privrednim kretanjima, uslovima poslovanja, propisima u pripremi, standardima poslovanja, novim tehnologijama, kao i informacijama iz baza podataka koje vodi Komora.

Unapređenje ekonomske saradnje sa inostranstvom

Pružanje informacija članovima Komore u cilju pronalazjenja partnera u inostranstvu i njihovog međusobnog povezivanja, unapređenja bilateralne i multilateralne saradnje.

Savetodavne usluge

Pružanje i organizovanje stručne pomoći članovima: pravno savetovanje u primeni propisa (statusno pravo, radno pravo, spoljnotrgovinsko i devizno poslovanje, carine, poreski sistem), savetovanje u realizaciji sistema upravljanja kvalitetom, izrada internet prezentacija, uvođenje i zaštita inovacija, pokretanja biznisa itd.

Poslovno obrazovanje

Organizovanje predavanja, stručnih seminara, specijalističkih kurseva i drugih vidova obrazovanja u cilju kontinuiranog uvećavanja stručnih znanja i poslovnih veština zaposlenih u privredi.

Negovanje dobrih poslovnih običaja i poslovnog morala

Utvrđivanje i promovisanje pravila dobrog poslovnog ponašanja i donošenje odgovarajućih kodeksa (Kodeks poslovne etike, Kodeks korporativnog upravljanja i dr.).

Sudovi i arbitraža pri PKS

Sud časti, kao nezavisan i samostalan organ, odlučuje u postupku protiv privrednih subjekata zbog povrede dobrih poslovnih običaja i poslovnog morala.

Stalni izabrani sud (arbitraža), kao nezavisan i samostalan organ, odlučuje u međusobnim privrednim sporovima članica Komore, po unapred ugovorenoj ili naknadno prihvaćenoj nadležnosti. Odluka Stalnog izbranog suda je konačna i ima snagu pravosnažne sudske odluke.

Spoljnotrgovinska arbitraža je nezavisan organ, samostalan u svom odlučivanju. Obavlja mirenje i rešava sporove iz međunarodnih poslovnih odnosa, kada je ugovorena njena nadležnost.

U najboljem interesu srpske privrede

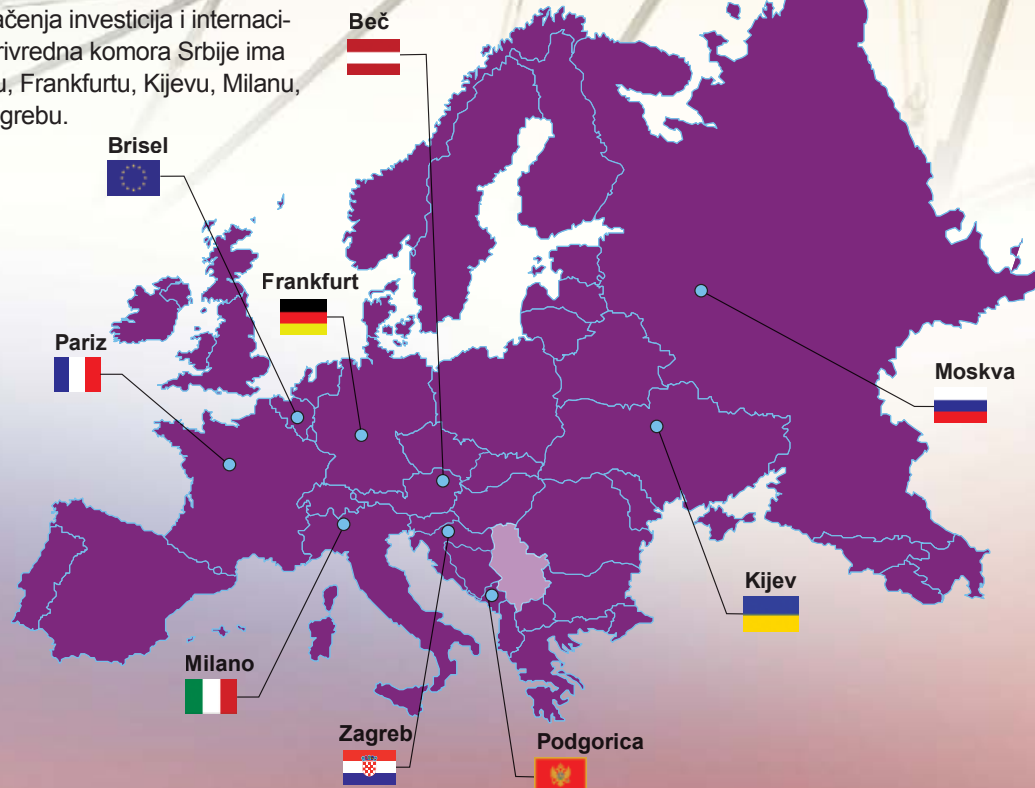

Sistem privrednih komora

Jedinstveni komorski sistem Srbije sastoji se od nacionalne – Privredne komore Srbije, dve pokrajinske komore (Kosova i Metohije i Vojvodine), Privredne komore Beograda i šesnaest regionalnih komora (Kikinda, Kragujevac, Kraljevo, Kruševac, Leskovac, Niš, Novi Sad, Pančevo, Požarevac, Sombor, Sremska Mitrovica, Subotica, Užice, Valjevo, Zaječar i Zrenjanin). Predstavljajući sve oblike privređivanja, mreža privrednih komora najšira je osnova za uticaj na kreiranje ekonomske politike i zakonskih okvira poslovanja.

Mreža predstavništava

U cilju promocije izvoza, privlačenja investicija i internacionalizacije srpske privrede, Privredna komora Srbije ima predstavništva u Beču, Briselu, Frankfurtu, Kijevu, Milanu, Moskvi, Parizu, Podgorici i Zagrebu.

www.pks.rs